

Кривошеїна. – Том 1. – Д.: Видавництво Лізунов Прес, 2018. – С. 241-257

3. *Світове дослідження цінностей 2020 в Україні*: звіт /за.ред. Потапенко К. Український центр європейської політики. Київ. 2020. URL:<https://sapient.com.ua/ua/publication-single-page?id=140>

4. Стегній О. Специфіка становлення і розвитку екологічного руху в суспільстві соціогенних ризиків. *Соціологічні виміри громадянського суспільства в Україні* / за наук. ред. О. Резніка. Київ: Інститут соціології НАН України. 2019. 288 с

Юлія Костюк

здобувач вищої освіти факультету підготовки фахівців для підрозділів стратегічних розслідувань

Науковий керівник:

Елеонора Скиба

професор кафедри гуманітарних дисциплін та психології поліцейської діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор філософських наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ ЮРИСТА

Навіть професійні логіки і математики, не говорячи вже про інших фахівців, не приділяють доведенням стільки часу і сил, як юристи. Без усякого перебільшення можна стверджувати, що логічне мислення та доказова техніка – основна зброя юриста. Вчені, які займаються дослідженнями структури мислення фахівців різних категорій, починаючи з 80-х років ХХ століття, пов'язують професійні якості фахівців, перш за все, з якостями їх професійного мислення і свідомості, зі специфічними способами виконання професійної діяльності. Актуальність даної теми зумовлена тим, що високі вимоги до мовної та розумової правової культури, що пред'являються фахівцям - юристам, не залишають сумніву в необхідності організації цілеспрямованої навчальної діяльності з оволодінням відповідними знаннями, навичками, вміннями і компетенціями.

Матеріали і методи. Під час дослідження використовувалися методи системного аналізу, метод аналізу та синтезу, які допомогли простежити особливості формування професійного мислення майбутнього юриста, методи абстрагування і конкретизації, завдяки чому вдалося отримати окремі факти і розширити знання про вплив логіки як наукової дисципліни на розвиток логічного мислення фахівця.

Результати дослідження. Дослідники професійного мислення юриста виокремлюють в своїх роботах напрямки їх формування з наступними факторами:

а) з вивченням законів логіки і відповідно законів мислення;

б) з вивченням науково-теоретичної і документальної юридичної літератури;

в) з вирішенням проблемних, логічних задач, з виконанням практичних вправ;

г) з удосконаленням якостей професійного мовлення, що зумовлено існуванням тісного взаємозв'язку між мовою і мисленням, професійної промовою і професійним мисленням.

Вчені, які досліджували якість юридичного мислення зробили висновки, що рівень такого мислення є високим. Наприклад, вчений Ю. В. Івлєв вказує на те, що специфіка роботи юриста полягає в послідовному застосуванні особливих логічних прийомів і методів; На думку П. Сандевуара, вся техніка права, науки нормативної обертається навколо міркування. Відповідно до його концепцій існує загальна логіка, яка представляє собою загальний метод міркування, техніку мислення, що носить універсальний характер, щодо підпорядкування до якої існує юридична логіка. Остання передбачає дві форми міркування: логіку тлумачення і логіку аргументації.

Ш. Перельман, автор широко відомої роботи «Юридична логіка», розглядає аргумен-

тацію як мистецтво. Він підкреслює значимість аргументування, мотивування винесених рішень в сьогоденні правосудді. На його переконання, аргументовані судові рішення все частіше замінюють собою рішення, засновані лише на жорсткому логічному міркуванні і постанові.

Про надзвичайну значущість логіки для юристів знали завжди. Занадто високою була ціна логічної помилки для тих, хто так чи інакше визначав долі людей. Уміле використання логічного досвіду скеровує нас від одних істин до інших, новіших, значніших, корисніших. На правилах логічного умовиводу ґрунтується створення нового знання. Дотримання законів і правил логіки є необхідною умовою для встановлення об'єктивної істини в судовому провадженні. Встановлення об'єктивної істини в судовому провадженні передбачає відповіді на низку питань: чи відбувся злочин, чи скоїв його обвинувачений, злочин був учинений умисно чи з необережності. На поставлені запитання можуть відповісти особи, які розглядають судову справу, якщо в судовому процесі вони дотримуватимуться вимог кримінального та кримінального процесуального права та законів логічного мислення. Без дотримання правил логіки встановити об'єктивну істину в судовому провадженні неможливо. Нігілістичне ставлення до законів логіки в процесі розслідування має дуже тяжкі наслідки для практичної роботи слідчого. Логіка навчає, як правильно будувати умовиводи, формує вміння оперувати поняттями та судженнями, застерігає від можливих логічних помилок. Незнання законів та правил логіки, невміння їх використовувати в процесі судового провадження подекуди призводять до різних логічних помилок, які 48 в судовій практиці з логічних помилок перетворюються на помилки судові. Неприпустимими є помилки в судовій практиці, оскільки вона впливає на долю конкретної людини. Право є саме тією галуззю суспільного життя, де порушення законів логіки, формування неправильних умовиводів, наведення хибних аргументів може завдати суттєвої шкоди.

Юридична логіка служить не тільки для того, щоб виявити чітке значення норм і явищ. Вона застосовується також і для того, щоб право могло реалізовувати себе як соціальна наука, спрямована на переконання осіб у необхідності та корисності накладених на них правил.

Висновок. У нинішніх умовах розвитку нашої країни значення логіки для юристів ще більш зростає. Юридичне міркування є багатоаспектним, що охоплює такі типи інтелектуальних процедур, як доведення, аргументування (Доведення + переконання), тлумачення. пріоритетною формою професійної діяльності юриста є логічне мислення та аргументація як інтелектуальна процедура, яка служить пошуку і пред'явленню підстав деякої точки зору з метою її розуміння і (або) прийняття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бондар Т. Логіка: навч. Посібник. К.: КУБГ, 2010. 247с.
2. Демидов І. Логіка: навч. посібник для юридичних вузів. К.: Юриспруденція, 2000. 208 с.
3. Жеребкін В. Логіка: підручник для юридичних вузів і факультетів К.: Знання, 1999.208 с.
4. Жоль К. Вступ до сучасної логіки. К.: Либідь, 2000. 368 с